

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, постављени су:

за начелника друге класе округа моравског, Михајла Церовића, начелника треће класе округа крајинског:

за начелника четврте класе округа крајинског, Милоша Ђорђевића, члана прве класе управе вароши Београда;

за начелника прве класе среза левачког, округа моравског, Светозара Грковића, начелника друге класе среза јабланичког, округа врањског;

за начелника друге класе среза копаоничког, округа крушевачког, Илију Белмаша, начелника исте класе среза темнићског, округа моравског, — по потреби службе;

за начелника треће класе среза темнићског, округа моравског, Божидара Ристића, начелника треће класе среза копаоничког, округа крушевачког, — по потреби службе;

за ванредног секретара друге класе начелства округа врањског, а да врши дужност начелника среза јабланичког и плату прима из плате овога Илију Златановића, писара прве класе среза пчињског;

за секретара друге класе начелства округа крајинског, Светолика Нешића, ванредног секретара исте класе начелства округа моравског и вршиоца дужности начелника среза левачког, по потреби службе; и

за писара прве класе среза грузанског, округа крагујевачког, Љубомира Лејшанина, писара прве класе среза ражањског, округа крушевачког, — по потреби службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 25. јануара 1902. године ПМ 2.039 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Нашег Министарског Савета, решено је:

да се Илија Шапоњић, помоћник прве класе начелства округа крагујевачког, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја, с пенсијом, која му по годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 25. јануара 1902. године ПМ 2037 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела постављен је:

за помоћника прве класе начелства округа крагујевачког, Петар Милићевић, управник исте класе пожаревачког казневог завода, — по потреби службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 25. јануара 1902. године ПМ 2038 у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Радосаву Ф. Радосављевићу, секретару прве класе Министарства унутрашњих дела, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 29. јануара 1902. године ПМ 2356. у Београду.

СТРУЧНИ И НАУЧНИ ДЕО

НЕКОЛИКО НАПОМЕНА

О ОРГАНИЗАЦИЈИ ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ С ОБЗИРОМ НА НАЧЕЛО САМОУПРАВЕ

11

Кад је реч о праву надзора државне власти према општинској, онда треба имати на уму основну разлику у подели надлежности која општинској власти припада. Очевидно је, да општинска власт у свем делу оног позива, који она врши као орган државне власти, који нема са самоуправним пословима ничега и тим пословима у начелу не припада, мора, и то потпуно, да зависи од надзора и упутстава државне власти. Било би одиста чудновато, да општинска власт може имати друкчи, самосталнији положај у пословима, којима она треба да изврши наредбе или послове у корист и у име појединих надлештава државних, послове, који су намењени заштити државних интереса или подмиривању потреба чисто државних. Државна власт носи сву одговорност за исправно вршење целокупне јавне службе, која излази из њеног позива и њене организације и то врши или непосредно преко својих чиновника, или преко општинских власти. Самим тим, општинска власт има дужност да те наредбе и сву службу те врсте врши искључиво по наредбама државне власти и у колико се она од тога више удаљава, у толико ће неисправније и лошије бити државни послови израђени и државне потребе подмирене. Природно је да држава мора имати што потпуније право надзора и примењивати га до најширих граница у свом обиму, у ком општинска власт практикује јавну службу као орган државни. Па како та служба и јесте главни позив општинских власти по њиховој законској организацији, то може бити речи о друкчим нормама, којима би право надзора државе требало нарочито одредити само за самоуправни део надлежности општинских власти а ни за шта више и ни за шта друго. А кад то правило вреди као основни принцип и као полазна тачка за организацију права надзора државне власти, онда не знамо чиме би се могла правдати тежња, да се учешће државне власти у праву контроле према општинској власти одстрани до ступња, који би општинску власт направио државом у држави, давши јој ону самосталност која њој у основи не припада и која јој апсолутно не сме припадати, ако се хоће да државна власт буде од ауторитета и да се практика целокупног државног права, у његовим најбитнијим деловима, не учини зависном од произвољности и неписмености општинских управа. На овој основи цењена, организација надзора државне власти мора бити и потпуно и одређено зајемчена као принцип, а само за самоуправне послове може бити органичена. И како смо већ напоменули, да председник општински и кметови и нису у нас прави самоуправни органи, већ органи за вршење државних послова, то је за сву њихову надлежност начело надзорна неодступна претпоставка за правилан ток јавне службе у општини, за исправну и јаку општинску власт. Право државне власти да корегира сву радњу непосредне општинске управе — председника и кметова и да се својим наредбама и упутима уноси у израду све те службе на обавезан начин, неоспорно је и апсолутне природе. Принципи јединства и ауторитета државне власти, као прве норме државног права, остали би без правог значаја и смисла, ако би се општинској власти признала самосталност према државној власти у пословима које она врши

само као орган државни и у име државе. Са овога гледишта сасвим је природно, да државна власт не може дозволити, да у овом делу службе, општинску власт представљају и врше и такви органи, који би радили противно државним интересима, противно наредбама и упутима њеним. Ако би, због тога, државна власт збацивала такве органе и замењивала их другим подобнијим, она би вршила своју дужност по праву у које јој у сваком случају треба да припада; у колико је такво њено право више ограничено, а надлежност општинске власти шире захвата у област државног права, у толико је државна власт слабија и мање подобна за корисну јавну службу.

Друкче стоји ствар са оним делом самоуправе, који општини припада као самоуправној власти, па самим тим, и са органима, који ту службу практикују. По томе, што су ти послови локалног значаја, те непосредно интересују грађане једне општине и служе заштити њихових интереса и њиховим потребама, па се и средства за те циљеве црпу из тог истог круга грађанства, сасвим је природно, да грађанство треба да има довољно зајемченог права и учешћа у свима односима, који условљавају што веће користи од самоуправних установа и што шире право контроле према оним, којима је старање за те установе и расходовање потребних средстава намењено. Због тога, у свем пространству до којег иде самоуправна надлежност, надзор државне власти може се правдати само на негативној основи. Другим речима, право надзора државне власти треба да је, у том случају, ограничено на старање, да се општинска власт не огреши о закон и да не допусти произвољну практику послова, која би била противна циљу самоуправних установа, или би их штетила, или би била несавесна.

Кад би се на основу оваквог начела подвојене надлежности, на законској основи, јасно обележило, да општинску власт у самоуправном делу службе изражава искључиво општински одбор, као што у главном, и јесте код нас, па би се тој општинској власти и одбору зајемчила у горњем смислу довољна самосталност, онда би, ваљда, и у нас било једном јасно, да не може бити речи о отклањању државног „туторства“ према општинском преседнику и кметовима. По свој прилици, ваљда би једном и наше парламентарне дебате показивале мање срџбе и оне несрећне и тако опасне жучности која се, на жалост, често изражава у скупштинама, кад је реч о полицијској власти и о праву надзора, које јој према општинској управи припада. Колико је опасна и колико много за сажалење појава, кад човек чује чак и интелигентне посланике, како се противно основним принципима државног права, у облику једне очевитне и апсолутно недопуштене аномалије, такмиче са оним просјетим и неписменим демагозима у томе, ко ће што драстичније да изрази и да представи ову несрећну поставку: државна је власт зло, она је непријатељ, она се може мешати само да штети ствар и да непријатељски утиче — нека је што даље од општине, како би општина била што самосталнија и чинила све што хоће и што може, — а што год општина учини сама, без тога надзора и мешања, све је то тако красно, и тако корисно и по општини и по државу.

(СВРШИТЕ СЕ)

КАЛАУШТВО И ОБИЈАЊЕ

4

Средства сузбијања

Уопште узев, средства за сузбијање калауштва и обијања састоје се у изврности затвора, у ваљаности закључавања. Када човек пажљиво посматра справе којима затварамо врата наших кућа, не може се довољно начудити нашој лакомислености и небрижљивости око обезбеђења наших домова.

Не само што су браве и засновице релативно смањених димензија, него, код брава, ригле једино осигуравају затвор. И шта су ригле? канади од гвожђа од једног сантиметра ширина на најјачем месту. Још више, лежиште у које улазе ригле утврђено је на некретном крилу само са четири завртња. Довољно је избити та четири завртња, па да се развали цео затвор. И тако наша безбедност зависи од отпара четири комада гвожђа чија тежња једва достиже 15 грама.

Међутим и са тим slabим средствима могу се парализати извесни покушаји обијања, под условом ако су браве и засовнице добре израде и ваљане каквоће. Но зна се да за вешту

руку овај последњи услов мало вреди. По готову сви агенти и поједини комесари објасниће вам да је чак и браве на грло и засовнице *à rempe* исто тако лако ишчупати ђускијом „монсењер“ као и обичне засовнице и браве. Ако се имају у виду једино калауштва која су извршили мајстори од заната, они имају право. Али када је случај са почетником или чак и *усамљеним* који се, бојећи се лупе, устеже да се послужи ђускијом, скупе и изредне браве, које је тешко калаузирати и које штету много више времена да се постигне посао, често одузимају храброст опасном посетиоцу; и довољно је кадшто таквومه да само један поглед баца на затвор, па да напусти партију, остављајући своје знање за врата која су слабијег затвора.

Како треба наместити засновице безбедности

У извесним случајевима, када се засновица намести оштроумно, онда руковање ђускијом постаје врло тешко и готово немогуће.

За то је довољно да се речена засновица намести не посредно изнад браве, као што уопште бива, него још више по што рука може дохватити, не сметајући међутим раду обеју засновица горе и доле. Да би могао увући своју ђускију између вратних крила, нашем човеку потребно је да, шаком леве руке, изврши силно налагање на покретно крило, еда би тако произвео јаче зијање. А ово гурање — особито ако је он малог раста — у толико је слабије у колико је засновица више укована; и ако је она, на вратима од 2м, 50, укована на висини од 1м, 60 или 1м, 70, настаје готово немогућност за човека средњег раста уметати заглавке, које ваља да олакшају увађање ђускије између крила.

Додајмо да уздигнут положај засновице, казујући јасно калаузари да се особа коју он жели опљачкати знала добро осигурати и да јој је врло добро познат начин његова рада, одвраћа често калаузара од покушаја који он сада сматра опасним. Ово је тако познато, да један ухапшени калаузар беше опљачкао кућу г. С..., сенатора Севера, показа овоме сопственим покретом, а да би задобио његову благонаклоност, тачну висину где би требало да намести засновицу да би онемогућио употребу његове ђускије. „Да је она била ту, рекао је он, ја чак не би ни пробао.“

Можда ће се ко зачудити што бравари, који су у овом погледу врло добро обавештени као год и калаузари, не међу засовнице на добром месту. По несрећи, бравари немају никаква интереса у томе да се не обијају врата њихових муштерија. Шта више напротив.

Друго средство да се предупреди обијање састоји се у томе што се испод засовнице подмеће мали покретни наслон, који подржајући дугме, спречава да се она споља избије.

Издајници, прозорчићи, ланци, итд.

„Издајници“ или прозорчићи пробуђују такође пажњу код калаузара и изазивају у њих неповерење; особито када су обадвоја врата, налазећи се једна спреху других на степеницама, снабдевена овим направама. Могућност бити изложен нечијој пажњи; а не бити извештен о томе, мучи их често и кадшто их нагони да се оставе посла. Ланци су такође ваљано средство, али они су од користи само онда када је домаћин у свом дому. А, доста је ретко, видели смо, да се калаузар реши да уђе у кућу за коју зна да није пушта. Они сем тога дају лицима која се њима служе лажну сигурност. То се исто видело код ноћног калауштва гђе Саре Фелине. Ланац, који беше метут у вече, нађен је сутрадан пресечен маказама.

Један начин такође превентиван састоји се у намештању, изнад вратњег крила које се отвара, „додира“ који саопштава помоћу електричног звонења. Свагда када се врата отворе или затворе, зазвони, извештавајући оне који су унутра да неко улази или излази, што има свог значаја. Сем тога, када калаузар забије своју заглавку, горњи део крила раствара се услед притиска, производи се додир, нагло звонење отпочиње да се проглама, које престаје тек тада када је наш човек извукао заглавку, или када је обио врата. Ако кућа има више спратова, први случај по правилу наступа!

Ова разна превентивна средства, уопште узев, имају дејства.

Довољно је да калаузар, долазећи ма под којим изговором да извиди место, констатује сличан начин затварања — уопште јевтин — па да изгуби сваку наду да ће свој алат моћи корисно употребити и да одустане од намераваног покушаја.

Али права средства одбране противу професионалног калауштва и обијања леже само у примени онога што смо ми назвали „научни поступак.“

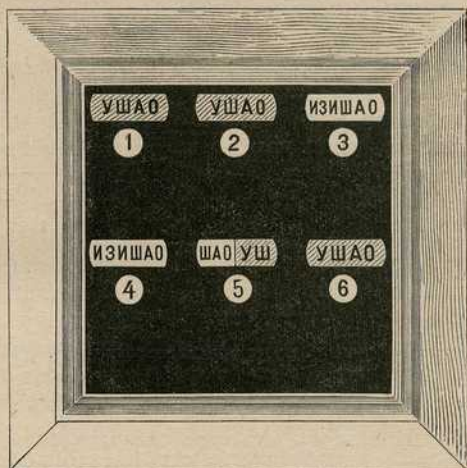
Известилачка система г. Деферта

Свакодневно искуство и проучавање калаушких обичаја, сједињено са дубоким познавањем начина поступања тих лупежа, одвело је једног врло интелигентног специјалисту и врло обавештеног о свему ономе што се односи на калауштво, г. Деферта, да комбинује једну нараву за коју се с пуно права може мислити, ако буде опште усвојена, да ће у великој мери сатрти зло које проучавамо.

Проналазак г. Деферта састоји се у дејствовању једне браве са лежиштем и многоструким риглама, која се на први поглед ни у чему не разликује од обичних брава. Њено функционисање сем тога не захтева од домаћина никакве специјалне пажње.

Али унутра се налази један врло вештачки механизам који допушта вратару да на једној табели намешћеној у његовој одаји прати сваки улазак и излазак личности које улазе и излазе из куће (сл. 1).

Када кираџија, остављајући свој стан, затвара за собом врата, производи се електрички и аутоматски, у вратаревој одаји, кретање које истура реч *ушао*, праћено једним ударом звонца; враћа ли се кираџија кући, улазећи, ново кретање означава са новим звончењем правилно отварање врата, и реч *ушао* јавља се на табели.

Слика 1.

Претпоставимо да калаузар улази у кућу и баца вратару име другог кираџије а не онога кога жели да претресе. Чак и онда када се наш човек постара набавити кључ своје будуће жртве или истоветан кључ, вратар се може уверити, у тренутку када табела звони, о стану у који посетилац улази. Ако се он служи лажним кључевима, то је још боље. Алат којим он ради да отвори врата, трљајући о извесне делове унутарње, намештене у брави, везује струју, и његов покушај објављује у приземљу звони на узбуну.

Најзад реши ли се он да прибегне обијању — *последњем разлогу* калаушком — на прво подизање ђускијом, лежиште браве, окрећући се, даје слободно кретање струјама које је дотле држало издвојене. На табели, види се само половина обеју речи: *ушао* и *изашао*, а у одаји вратаревој разлеже се звончење које се неће више зауставити, и вратар ће и суседи онда ухватити лопова пре но што ће он моћи умаћи — ово је у толико лакше ако је вратар, будући досетљив човек, одмах затворио врата на улици.

Сигурност би била чак потпуна кад би вратарева одаја била телефонски везана с најближим полицијским бироом. Већ су велики новчани заводи, позоришта, извесне фабрике у Паризу, повезани нарочитом електричном жицом с најближом карсарном ватрогасаца. Зашто то исто не би било и са злом, исто

тако опасним и честим као што је пожар? У Америци где, у варошима другог реда, сваки има своју кућу, постоје друштва за осигурање од крађе, које су њихови уписници дужни известити кад остављају своју кућу или кад се кући враћају. Зазвони на електрично звонце за време док они нису код куће, најближи биро шаље одмах на лице места једнога од својих инспектора са једним полицајцем.

Шта бива онда? Калаузари, танко обавештени, избегавају да покажу свој таленат на кућама за које знају да су их њихови сопственици код тих друштава осигурали. У толико више што та друштва, ради истраживања и кажњавања лопова, располажу средствима која не стоје на расположењу појединаца. Тако је био недавно случај где једно канадско друштво потроши 10.000 динара на проналазак у француској, куда он беше побегао, и повратак у Америку, једнога младића, по имену Бурдона, који беше украо 1800 динара бродарском друштву *Ришелие* и *Онгарио*, у Монреалу. У Енглеској, у Холандији, у Белгији, и у Француској већ од неколико година, постоје слична друштва, али која се ограничавају само на накнаду учињених крађа, и у круг рада не узимају и чување.

Враћајући се направи г. Деферта, држим да би сама њена појава у одаји вратарској била кадра да одврати злочинца од опасног предузећа, као што табле за осигурање против пожара дејствују повољно. Вероватно је дакле да ће кираџије, захтевајући све више, давати првенство кућама код којих су ова заштитна средства примењена.

Што се тиче становника ван вароши, који обитавају у осамљеној кући, њихова сигурност може бити још боље осигурана. Благодаречи направи г. Деферта, довољно распрострај; у тренутку када врата од летњака или куће за уживање затвори газда споља, излазећи из куће, намах се електрична струја шири свуда где је то потребно. Врата, прозори, ормани, сандуци, фијоке, повезани су међу собом. И тако злочинац не може с успехом приступити да ишта разбије, а да звони на узбуну, намештено на пољу и на неприступачном месту, не отпочне звонити, припуњавајући нашег калаузара да безобзирце бежи.

(Свршиће се)

ПРОСЈАШТВО*)

СА НАРОЧИТИМ ОБЗИРОМ НА РУСКЕ ПРИЛИКЕ

Главна је ствар утврдити разлику између оморелог лењивца, који злоупотребљује јавно милосрђе и несретника, којег је беда натерала да тражи привременог склоништа од државе.

Paulian

Борбу против просјака не треба бркати са борбом против беде и сиротиње.

Chuchul

1. Просјаштво и његови узроци

У социјалне болести које многа земља има да лечи, долази и јак развитак просјаштва. Не може се порицати да се и Русија налази у том жалосном стању. Испитивања комисије која је године 1877. радила у министарству унутрашњих послова на организацији завода за сиротињу показала су да у 71 провинцији тога царства 293445 лица просе милостињу. Данас су ти податци застарели и ми имамо довољно разлога да узмемо да просјака има много више. О томе се може лако уверити. Међу лицима која живе од милостиње има врло много сељака. (У времену од 1882—1897 од 78134 просјака које је комисија саслушала било је 28370 сељака). Али кад се томе дода да су рђаве жетве деведесетих година натерале многе да упрте просјачку торбу, онда ће се разумети зашто је просјаштво у последње време тако порасло. До истог закључка могли бисмо и другим путем доћи. Из извештаја Николајевске комисије¹⁾ за потискивање просјаштва у Петрограду налазимо толико статистичких података о том питању. Године 1882 изишло је пред

*) Из криминалистичких студија, од А. Левентима.

¹⁾ У Русији многи заводи носе име цара који их је основао. Поменути комисија ступила је у живот 1835 г.

комисију 3062 просјака, год. 1885—5452, год. 1896—9791., год. 1897—8016, кад израчунамо просечни број последњих 15 година, то добијамо број 5200, дакле за 2200 више него год. 1882¹⁾.

Али и ако оставимо те рачуне по којима изгледа да се је од год. 1877 број просјака удвојио, и узмемо бројеве које је комисија публиковала, то се мора признати да је 300.000 знатан број, нарочито кад се узме да је то минимум. Ми видимо пред собом читаву војску од људи који стално избегавају продуктиван рад и живе од мрва које с туђих столова падају. А то је велика опасност за земљу.

Наравно да би било интересно дознати колико је просјака невоља бацила на улици а колико је броју истих просјачење занат. Број ових последњих нарочито је за нас интересан, јер ћемо се у овом раду поглавито с њима занимати. На жалост на ово важно питање не може се дати никакав одређен одговор, бар сад не. Али наведени бројеви нису без интереса за нас, јер они доказују да је просјаштво у Русији јако развијено и да се оно енергични мора сузбијати ма у којој се форми оно јављало. Али мере које се предузимају против ових лица које моле за милостињу врло осетно дирају професионалног просјака, јер просјаштво као занат и права сиротиња тако су близу једно другом да их није лако разликовати.

С тога смо се одлучили да питање о броју професионалних просјака сматрамо као отворено и место тога да у нашој књизи скупимо доста културно-историјских, економских и криминалистичких акта, која су довољно интересантна да у ово компликовано питање унесу мало светлости. Можда ће ови скупуени факти олакшати рад онима који као стараоци сиротиње или судије имају да одлучују које пред њима: просјак од заната или један несретан човек.

За сузбијање какве физичке или социјалне болести потребно је јасно изнети основе патње и открити упливе који увећавају патњу. С тога ћемо ми наш рад тиме почети што ћемо изнети најважније узроке просјаштва у Русији.

Од тих узрока морамо на првом месту изнети слаб развитак бриге о сиротињи у Русији. У многим провинцијама има много болешљивих богаља и слепаца који имају право да буду примљени у какав сиротињски завод али су приморани да се хране од просјаштва јер у тим добротворним заводима не примају их због оскудице места. Како је акутно то питање у Русији може се из овога видети. Међу лицима која у Петрограду због просјачења хапсе, налазе се чешће стари и болесни људи. Год. 1897 попео се је број њихов на 1477; 200 од њих били су родом из престонице. Пошто се градска општина имала да брине за негу њих то је комисија за сузбијање просјаштва обратила пажњу варошкој управи на положај тих људи. Али само један једини био је примљен у Сиротињски дом, сви су други били одбијени јер су сиротињски заводи у граду били препуњени.

Релативно боље организована је мера сиротиње у балтичким провинцијама. У курланду у 180 сиротињских домова негују се 3700 људи а у Лиџланду 5390 лица у 337 сиротињских домова. У суседним провинцијама су односи већ много рђавији: у Вилни има 8 сиротињских домова са 866 лица, у Витебску 12 са 167, у Ковну 3 са 76 лица. Из тих бројева можемо с пуним правом извући закључак да се у балтичким провинцијама највећи део просјака рекрутује из туђих елемената или из таквих људи који неће да се користе сиротињским домом. И код самих лутерана у Петрограду и околини просјаштво је врло слабо развијено јер је добра нега сиротиње.

И извесно техничке оскудице и празнине у сиротињским домовима показују шкодљив утицај. Међу просјацима налази се по неки пут људи који пате од хроничних болести. Због њихове болести и физичке слабости њима је немогуће да нађу какво занимање а у болнице не могу бити примљени јер су све постеље резервисане за акутне болеснике а у сиротињском дому нема места. Најзад има сиромаша који се само због тога одбијају у добротворном заводу (maison de refuge) јер се тамо могу занимати само поједини људи а не целе фамилије.

Не само оскудица у нези сиротиње него и различне административне установе и законске одредбе увећавају вештачки број просјака. Међу тим факторима да споменемо ове:

1. Жалосно стање неге сиротиње у Русији везује влади руке. Има скоро 200 година како је Петар Велики почео борбу са просјаштвом и до сад је још отворено питање да ли је прошење милостиње забрањено или неказнени законик за Friedensrichter (§ 49 до § 51)¹⁾ и одредбе за предупређење и сузбијање кажњивих радња (§ 159) најстрожије забрањују просјачење; ипак поред свега тога у пољским провинцијама има једна месна одредба која допушта хватање просјачких пасоша (Certificate). Сличну праксу налазимо у једној одредби задруге за сиротињу у Харкову. Друштво то носило се мишљу да сиромасима раздају извесне монете од лима да би слободно могли купити милостињу. Тај принцип није нов нити је руски проналазак, јер инвалиди ратова за ослобођење 1813—1815 у маси су задовољени на тај фини начин. Најзад да споменемо да сеоске општине у Великој Русији врло примитивно врше своје дужности према сиротињи, допуштајући својим сопственим сиромасима да у селу купе милостињу.

Под таким условима појмљиво је да се просјачки недуг, поред све забране сматра као нормалан појав и да се пење број оних лица који просјачење сматрају као допуштен занат.

2. *Депортација*. У западној и источној Сибирији, у губернијама Томску, Тоболску и Иркутску има врло много просјака, али поглавито усред гомилања депортираних и исељеника. Често се исељеник превари у својој нади на бољу судбу и мора се вратити у свој стари завичај, али пошто му је нестало срестава он је приморан да упрти просјачку торбу. Сибирци сматрају депортирање увек као велико зло земље. Одавно је међу њима узјамна борба и мржња. У осталом мора се признати да влада није ни најмање учинила да протеранима олакша живот. Њих просто интернирају у селима и паланкама и морају се бринути за живот, те није чудо што ти несретници првом приликом напуштају упућено им место да би се вратили ранијем завичају пут је дуг, мучан, опасан, јер су бура и ладноћа непријатни сапутници, али се енергијом да савладати. На путу се проси и ако је могуће и краде. Појмљиво је да у таким приликама поменути губерније које леже на великом друму за Русију, имају много да пате, јер сваке године прелазе Урал хиљадама тих дупежа.

Отуд је сибирски сељак непријатељски расположен према просјацима и презире тај занат. И сами дечаци које слепци најимају као вође, напуштају слепце чим достигну 13 година кад су у стању да радом заслужују. Отуд кад се у Сибирији појави неко као погорелац то је сигурно какав руски сељак који је просјачење научио код куће. Под таким околностима § 198 законика за депортирање гласи сасвим просто „депортиранима је тумарање и просјачење строго забрањено.“

Да би исцрпели питање о депортацији морамо додати да та казна није само у Сибирији извор просјачења. На северу ставља природа колонисту толико тешкоћа на пут да он невољно обара главу. Па и на југу, и ако клима није неповољна, владају на жалост сличне прилике, које само депортација ствара. У губернији Елисаветпону (Транскавказија) налази се руских секташа који су тамо протерани да исто просе милостињу, јер нису у стању да нађу рада, на који су навикнути.

3) Лица која су изгубила часна права, просјаци, скитнице и пропалице може полиција протерати из главних градова у њихов завичај или у мале градове. То протеривање сматра законодавац као успешно средство за сузбијање просјачења, а у ствари на тај се начин број просјака само умножава, кад њих полицијски интернирају у какво село или паланку, то су они ту остављени без икакве помоћи. Они немају ту ни сродника, ни познаника, ни пријатеља, јер су они, које су можда раније познавали, давно помрли, а с друге стране грађани и сељаци неће да знају ништа за те протуве, јер никоме није пријатно да те пијане, лење, напуштене несретнике прими у кућу. С тога кад се каква протува протера из резиденције у какво мало место, то он мора, хтео не хтео, на то мислити како ће се нај-

¹⁾ И у француској се јавно туже на растење просјака од заната. Та је околност навела да се посланицима 1899 год. изнесе специјалан закон. (Proposition de loi relative aux moyens d'assistance et de coercitivu, propres à prévenir vu à reprimer le vagabondage et la mendicité, présentée par M. Jean Cruppi, député).

¹⁾ У Русији има 3 казнене законика. Уложење о наказаниах. То је општи казнен законик за окружне, више и војене судове кад се суди о преступу или злочину.

згодније и најбрже вратити у престоницу. На тај начин ствара се један контингент „пугујућих“ пропалица, протува, који државу скупо стају, јер транспорт и најпотребније снабдевање тих гута сваке године врло велику суму. То је у толико више за жаљење што се тај новац, који би се боље могао употребити, просто у воду баца. Човечно је истина дати просјаку, који се на улици нађе, место његових рита, хаљине, али је у ствари резултат тог добротинства раван нули. Чим та протува добије своју слободу, однесе он своје хаљине код телала, размени их понова за рите и новац попије у најближој крчми. Како се често та радња обавља може се видети из тога што се у малим окружним варошима код Петрограда налазе нарочити дућани, у којима се купују апсеничке хаљине. Таква трговина красно успева јер грађани тих места често долазе у главни град да просе и тако исто често отуд се протерују. Колики је број протераних лица може се видети из ових цифара. Нижни Новгород је за просјаке, у месецима Јулу и Августу, дакле за време великога вашара, права Мека где се они стичу из целог царства. Али и администрација мора своје чинити да град очисти. Године 1896 дотерано је 2899 лица а 1897 г. 1187. Али поред све енергије коју полиција развија, враћају се просјаци брзо натраг, јер железница и пароброди постоје за свакога који билету може платити. Услед тога бива чешће да се исти просјаци 10 до 20 пута протерују.

Протеривање има још једну рђаву страну. Онај кога интернирају у завичају не сме за две године напустити то место и с тога не сме никакав пасош добити (§ 20 законика о пасошима). Та је одредба без икакве вредности за просјака од заната, јер њему не треба пасош и купује своје документе код каквог фалсификатора, којих свуд има. Али је та забрана врло опора кад се примени на каквог правога мученика. Многи долазе у велике центре да траже рада и не налазећи занимања, принуђени су да просе. Кад тако какав несретник мора годинама да живи на селу, где не може да се храни, то га натерује да без пасоша одлази.

Мора се и то споменути да прави завичај једног човека врло често није она општина, код које је уписан и која му даје пасош. Још отац је напустио село да у главном граду потражи среће. Цела фамилија живи већ годинама у резиденцији али не може да испуни формалности да добије грађанска права. Због тога стоји она и после као и пре, у листама села. У таким приликама прави је подсмех кад га протерују у завичај где га нико не познаје и где сваки ту противу зловољно гледа.

А највећи уплив на умножавање просјака имају наравно разни економни односи. А међу њима на првом месту треба поменути разне несретне случајеве као што су рђаве жетве, велики пожари, помор у стоци и т. д. (Свршиће се)

ПОУЧНО ЗАБАВНИ ДЕО

ПОТКАЗИВАЧИ

— ИЗ ГОРОМОВИХ МЕМОАРА —

3

Врло знатна крађа беше извршена код неког фабриканта лорњета, Потказивач један, до тада непознат, пријави се и поднесе први извештај, на основу кога ухапсиемо пет или шест лица, код којих се пронађоше украђени лорњети.

Мало после овога следова нова достава од стране истог потказивача и нова, исто тако успешна, хашшења као и први пут.

Бејах просто изненађен тачношћу извештаја овог човека. Он знађаше у напред, где су се морали наћи лорњети и то достављаше.

Најзад дође и трећи пут, и као и оба ранија пута, би тако исто категоричан. Два млада човека, који никако не беху професионални лопови, као они, које бејах до тада затворио услед достава потказивачких, — беше затворена.

Њихова кривична одговорност може бити беше још очигледнија но ових других, јер се при претресу у стану, лорњети пронађоше у џеповима њихових огртача.

Па, ипак, они порицаху тако одлично и очајно, да се просто узбудих.

Згодним начином, да у то не посумња, ставих потказивача под особиту присмотру, која у скоро не остави никакве сумње.

Главни кривац за извршену крађу беше овај помоћник агенат.

Да би отклонио сваку сумњу од њега и примио награде одређене потказивачима, беше метнуо код сваког оног, кога је украо или помогао, да се украду.

Свој посао завршио је метнувши неколико украђених лорњета у џепове огртача ових сиромашака, који се, на несрећу њихову, са њим познаваху

Ево, још једног малерозног тајног агента, кога испослах на робију, где ће моћи научити да полицији, ради бољег распознавања, није увек потребан лорњет!

Ово неколико анегдота о разним улогама, које играју потказивачи у криминалним аферама, у којима се увек, ја то понављам, може успети да се контролишу податци, — довољно је да покаже, шта могу бити тајни агенти у политици.

Ових потказивача било је увек, чак и у Атини и Риму, где се денунцијати, под цезарима, нечувено обогатаваху, добијајући од императора добра жртве, коју му предаваху.

Сва историјска истраживања извршена од неколико година на овамо, открила су чак да су, под старим режимом, и лица која припадаху најбољем племству, вршила овај занат, који у данашње доба не ужива велико поштовање.

Тако је сада познато, да је неки Г. од Рошфора, познат као човек, коме се милело да живи, волећи пре свега осталог младе девојке и добру гозбу, — ипак пристао, да се затвори у један француски манастир, да живи годину дана у посту и покајању једино за то, да би прибавио Ришељеу неколико извештаја, који су му били потребни, да би се могла смакнути глава Г. од Шалеа.

Лист „Revue rétrospective“ пронашао је такође, да уредник бележака полицијског поручника Фејдо-а де Марвиља, беше „Chevalier de Monhy.“

Био је то оптроуман писац, једна врста репортера у служби полицијској, који је крао говоре вођене на јавним местима, у црквама, кафанама, позориштима, па чак и код приватних лица, која су га позивала.

Витез de Monhy имађаше духа и његово сурадничтво било је веома драгоцено Фејдо-у де Марвину, који постизаваше велике успехе на двору Луја XV-ог, читајући му амизантне хронике витезове; ну како витез имађаше честу и велику потребу за новцем, продаде једног дана дупликат својих чланака кардиналу де Тансен, маршалу де Ришеље и другој великој господи.

Фејдо де Марвиљ, раздражен што не може више да припише себи творевину ових веселих и пикантних рапората, лиши га службе и баца у бастиљу, да би га спречио, да не почини опасне несмотрености.

И у садање доба има још племића, који посећују полицијског префекта, и, као год витез de Monhy, примају издржање од префектуре. Говори се чак, да неки од њих примају позамашно издржање.

Сећам се једног врло коректног господина, кога сам обично сретао на басамацима стана префектовог. Увек је био елегантно обучен и знађаше поздрављати са пристојношћу, која доликује великом господину. Сви га у префектури познаваху, јер у исту одавна долажаше.

Причали су ми, да је најпре био тајни агент у политичкој служби, у почетку другог царства. Тада је мотрио на легитимисте.

Кад паде царство, остаде тајни агенат у служби републике и, као што говораху, мотрио је на бонапартисте.

Беше то врло уважен старац, који је, судећи по његовом начину живота, морао примати врло велику награду из префектуре.

Потказивачи су, као што се види, много боље награђени у служби политичкој, но у служби криминалној.

Међутим, чак и у служби криминалној, дају се потказивачима још увек награде веће, но што их примају агенти.

Од неколико година, поштине окружнице укинуше још већину награда за откриће извесних преступа. Награде за хватање криваца још се увек плаћају агентима по тарифи од 1811. године! Све се ове награде за хватање међу у једну општу

касу и потом деле између свих агената, те на тај начин сваком припадне, од прилике, 40 динара за три месеца.

Једна од првих реформа у полицији требала би да буде та, да се побољша положај агената. Заиста је неправедно оставити ове беднике са платом од једва 2.000 динара годишње, кад они врше тако важне послове у друштву, у коме се, мало по мало, све плате повишавају из године у годину из разлога тога, што поскупљавају животне потребе.

Ако хоћемо да имамо једну озбиљну криминалну полицију и веште и занату одане агенте, треба истима дати положај према одговорности, која на њима лежи.

Сравњена са полицијом енглеском у овом погледу, довољно је да покаже, како Французи рђаво схваћају важност постојања једне полиције, чији агенти не животаре.

Често сам се у Лондону сретао са енглеским агентима и простим инспекторима, који имађаху плату равну оној коју примају први шефови у Паризу.

Утврђивање награда за давање потказивачима, стварање законских одредаба, које би овлашћивале судију да примени олакшавне околности за потказиваче у случајевима, које сам означао и неодложно побољшање положаја агената, — реформе су, које полиција будућности не сме да занемари и које, у интересу свију, треба што је могуће пре и остварити.

Већ неколико пута до сада поновио сам, да се плашак политике и да највећи доказ благовољења мојих шефова према мени беше тај, што ме од исте удалише.

Па ипак, у пркос свега тога, било је случајева, скопчаних са полицијском службом, у којима сам и по аферама, које задираху у политику, морао делати, испуњавајући своју чиновничку дужност.

Једна од најзубуднијих успомена на ова невољна делања на терену, који ми се не допадале, беше прогонство оног једног малог принца анамитског, Duong Chac-a, чија несрећна судбина од тада узбуди новинаре.

Ја цитирам ову успомену да бих показао, до кога степен полицијски чиновник, који мора скрупулозно да испуни мисију, која му је поверена, — треба да остане незналац узрока, који су диктовали дела, која он извршава.

Од тада се, без сумње са разлогом, многи заинтересоваше успоменом на овог малог егзотичног принца, чија удовица и наследник живе у беди, у једном меблираном хотелу, на левој обали Сене.

Кад добих наређење да га прогнам, задовољих се да послушам своје шефове, који га оптуживаху да је непријатељ француске и да испуним, као што то и морам, заповести, које су ми биле издате.

Беше то врло мали, мршав, веома слабуњав принц азијатски, кога ми је ваљало потражити у једној меблираној кући, у улици „Jacob.“

Кад протествова против његовог изгнања са крајњом срџбом и пењући се у кола, која га пред кућом чекаху, задрма официрски крст Почасне Легије, који носаше на прсима, узвикујући својим поквареним говором: „Ја пријатељ Француске.....“ једва се само неколико уличних зијала заустављаше.

Јадник не имађаше потребних услова за произвођење драме на улици: изгледаше да је пре створен за комедију.

Убрзо се умири и тихо говорећи тешко и тражећи речи, којима би могао да исказе мисли, — хтеде да ме обавести, како је жртва француских чиновника у Анаму, чија сам имена поборавио, који су имали, вели, само један циљ: да га заваде са оцем.

Мало по мало предаваше се судби која га је снашла; говораше са дирљивом благошћу о своме положају и фамилији и ја никад нећу заборавити причање његово о извесним њиховим чудноватим обичајима.

Рече нам да беше син краља Нородама и мајке овога, те је на тај начин био у исто време син и унук своје мајке, брат и син свога оца.

Изгледа, да у Анаму не постоји родооскрвњење, ну ови обичаји крајњег истока мора да производе извесну забуну у фамилијарним односима, пошто се услед њихових потомака у правој и побочној линији, стварају разноврсне и многобројне рођачке везе.

То је, мислим, једина интересантна ствар, коју ми износе мали принц Duong Chac.

На станици Лионској предадох га двојници агената, који су га имали одвести до Алгира, одакле је убрзо његов мали мртвачки сандук отпутовао за земљу његових очева.

У оном времену, кад се ово дешавало, ја искрено признајем, да ми је ово прогонство, које је било тако брзо чак и брутално, пошто приморасмо малог принца да узме први воз за Марсељ, — оставило једну, без мало индиферентну успомену. Чудио сам се само томе, како је могао бити официр Почасне Легије, кад се говораше да је француски непријатељ; мишљах, а и сад сам тога мишљења, да никако не би требало, чак ни под видом за странце, израђивати „црвену пантљику“ непријатељима отаџбине.

Треба да споменем и то, да је публика, која се од дана прогонства тако заинтересовала за судбину удовице и сина прогнатог принца, — примила у почетку врло радо његово изгнанство. Једва ако неколико новинара, који су се увек одликовали опозицијом, донесоше неколико чланака у којима бламираху владу због бруталног поступка према малом принцу.

Мишљење се потом променило и ја сам то исто учинио сада, када сам се ослободио административних навика и постао део добре публике. Као и сви други, тако сам и сам био дирнут, читајући причу о тужној смрти овог малог принца, на афричком копну, и бедном стању његове удовице и сина.

После свега питао сам се, каква беше потреба да ова јадна мала жута лутка, по изгледу неспособна да нанесе зла ма коме то било, — издахне далеко од свега онога што љубљаше, на оној алгирској земљи са незгодном климом за људе његове расе.

Разлози политички изгледали су ми веома гадни и нечовечански.

И још једанпут сам себи честитао, што сам се целог века страшио ових ствари, које остављају тако рђаву успомену чак и код оних, који су се, као ја, дотакли само политике, па и то онда, када беху приморани да се покоре заповестима својих шефова.

Док говорим о овим мојим полуполитичким успоменама, хоћу узгред да споменем једну аферу, која ми је тако исто оставила дубок утисак, не због ње саме, но с обзиром на оно што је постигло њеног главног јунака — аферу, која је, у осталом, тесно скопчана са овим питањем о потказивачима, од којих ме је за тренутак удала историја о малом принцу анамитском.

Ја сам сигуран да Париз још није заборавио оног јадног Мореа, кога масакрираше афрички Туарежани, а који тако дуго беше размажено дете Парижана, које је он знао задобити за се оним недољивим чаром, који лежаше у њему.

Нико га не мрзаше због његових испада, па чак ни они, који га ухватише и осудише!

Бејаш га познао приликом неког јавног бурног збора или једне силне манифестације о 1-ом мају, кад га затворише. Најлепшу сам успомену сачувао о овој слободној и лојалној природи, о овом особеном затворенику, који није могао остати ни два сата усред мојих агената, а да половину њих не придобије за своје идеје!

Како се знало да га познавах, мени поверише да га ухапсим сутра дан по оном кобном дуелу, у коме беше убио капетана Мајера.

Може бити, под утицајем оних ђуди размаженог детета, на које се беше навикао, Море се хтео потсмнути полицији, кад се је сакрио.

Ну ја, који познавах неколико особина његовог карактера, нисам хтео допустити, да ми се ко потсмева и кад ми каква мисија беше поверена, страшио сам се да се из ње вратим посрамљен.

Ну с друге стране, морам рећи, ни мало се не узнемирих за судбину Мореову, знајући добро да се његово хапшење врши само, да би се форма испунила, јер сам био сигуран да је дуел, у коме је Море убио свога противника, могао бити само лојалан.

Један човек кога тада, с правом или безразложно сматраху за тајног агента, извести ме, да Маркиз Море имађаше канцеларију на булевару „Pereire“, под једним лажним именом. Заборавио сам број куће и то лажно име, ну да би допунили причу, узмимо име Поарије.

Да ли то лице, које нам значи стан Мореов, беше случајни потказивач, или му то беше занат, не бих са сигурношћу могао тврдити.

Знајући, дакле, да славни маркиз становаше на булевару „Регејге“ под именом П.... метох у цеп наређење за хапшење и одјурих само са једним секретаром.

Ступивши у означену кућу, обратих се питањем на кућног чувара.

— Молим, Господин П.?

— Господин П...? не познајем!

— Како! ви не познајете Господина П...! Онда ћете сигурно познавати маркиза Мореа.

— Такође не, одговори веома хладнокрвно кућни чувар. Маркиз Море да не буде онај господин, о коме се говори по новинама, да је убио јуче неког официра — јеврејина?

— Тако је. Он станује у овој кући.

— Не, господине, ја га не познајем.

Апсолутно ми беше немогуће да ишта докучим од овог верног „кербера.“

За време од по сата, узалуд употребљавах сва могућа средства, да бих га натерао да проговори. Употребих благост, обећања, потом претње, па ништа не успех. Пето-динарци чак, који су у стању да одреше толико језика и отворе толико врата, не произведоше на њ' никаквог утиска. Овај кућни чувар беше особито веран својим кираџијама.

Чини ми се чак да сам, знајући да ради у једној великој државној радионици, ишао чак дотле да сам претио, да ћу подејствовати да га из исте отпусте, ако ми не каже праву истину. Јест, морам признати да сам дотле терао са својом грубошћу, јер би ови мемоари били без интереса, кад не би били искрени.

У осталом, и ова последња претња би узалудна као и остале. Овакав мој поступак, који ће разумети сви полицајци, извињава то, што ми је Море био апсолутно потребан.

(Наставиће се)

ЗАПИСНИЦИ ИЗ МРТВОГ ДОМА

РОМАН У ДВА ДЕЛА

Написао **Фјодор М. Достојевски**

Превео с руског Јефта Угричић

А каква си ми ти опет па птица? узвикну он, поцрвенивши наједанпут.

— Па то је баш оно, што сам птица!

— Каква?

— Таква!

— Каква таква?

— Па, ето, таква?

— Ама, каква?

Обојица се упише очима један у другога. Дебељко је чекао одговор и стегаво пенице, као да се је хтео тога часа потући.

Ја сам одиста и мислио, да ће бити батина. За мене је све то било ново, те сам гледао с радозналешћу. Али сам доцније, у току времена, увидео, да су све сличне сцене биле изванредно невине и одигравале су се, као у позоришту, ради општега задовољства; до батина готово никад није долазило. Све је то било доста карактеристично и оцртавало је обичаје тамничке.

Високи осуђеник стајао је мирно и величанствено. Осећао је, да на њега гледају и очекују: хоће ли се осрамотити својим одговором или не; да је било потребно одржати се, доказати, да је он одиста птица, па показати и каква птица. С неисказаним презрењем погледа он искоса на свога противника, старајући се, ради јаче увреде, да га гледа некако преко рамена, одозго на доле, посматрајући га као какву бубицу, те полако и разговетно рече:

— Каган!...

То јест, да је он птица каган. Читав громки плотун од смеха поздрави досетљивост осуђеникову.

— Неваљалац си ти, а не каган! зарула дебељко, осетивши, да је изгубио битку на свима тачкама, и дошавши до крајњега беснила.

Али тек што је свађа постала озбиљном, одмах ућуткаше јунаке.

— Шта сте ту залармали! повика на њих цео казамат.

— Боље се потуците, него што цепате грло! раздера се неко из угла.

— Ама, држи их, потући ће се! разлиже се као одговор. — Наши су људи

раборни, убојице; седморица се не бојимо једнога...

— Та и обојица су ми добри!... један је дошао у тамницу за фунту хлеба, а други — дедак један, појео баби кисело млеко и за то добио кнуте.

— По-но-но, доста је! повика инвалид, који је живео у казамату да би одржавао ред и зато је спавао у углу на засебној постели.

— Воде, децо! Невалид Петровић се пробудио! Дајте воде, Невалиду Петровићу, брату рођеноме!

— Брат... Какав сам ти ја брат? Нисмо ми рубљу заједно попили, а овамо брат! гунђао је инвалид, навлачећи рукаве од шињела.

Спремали се за прегледање; почело је свитати; у кујни се скупила густа гомила људи, кроз коју се не би могло пробити. Осуђеници су нагнули онако у кратким кожусима и двобојним капама на хлеб, што га је делио један ашчија. Било их је у свакој кујни по два — бирали су их сами осуђеници. Они су чували и кујински нож за сечење хлеба и меса, свака је кујна имала свега по један.

Осуђеници се поређаше свуд по ћошкovicима и око столова, онако у капама, у кожусима и опасани, спремни да одмах пођу на рад. Пред некими су стајало дрвене чаше с квасом. У квас дробили су хлеб и сркали га. Галама је била страшна; али су неки мирно ћетали по ћошкovicима.

Наздравље, чича Антонићу, — добро јутро! Рећи ће један млад осуђеник, па седе покрај натмуреног и безубог осуђеника.

— Па, добро јутро, ако се не подмеваш! Рече чича, не дижући очију и трудећи се да прожваће онај хлеб својим безубим деснима.

— Море, Антонићу, ја сам мислио, да си ти већ умро; Бога ми!

— Аја! Прво умри ги, па ћу после ја...

Седнем покрај њих. Десно од мене разговарали су се два озбиљна осуђеника, трудећи се — како је изгледало — да се одрже важни један пред другим.

— А, мој брате — од мене не украде, говорио је један: ја се, брате, и сам бојим, да другом не украдем.

— Бог-ме и мене нека нико голом ружком не дира:

Опећи ће се!

— Шта ћеш ти опећи? Такав робијаш; другога имена и немамо... она ћете окрасти, па те неће ни поздравити. Тако је, брате, и моја последња копеејта отишла. Ономад дошла она — куда ћу сад с њом! Стао сам молити Фјоћку целата: он је још имао у предграђу кућу, што је кушио од оног чивутина, шугавог Соломона, онај, знаш, што се после удавио.

Знам. Пре три године, он је био код нас крчмар, с надимком, Гришка: мрачна крчма. Знам.

— Аја, не знаш; то је друга мрачна крчма!

Ама како друга! Све ти хоћеш боље да знаш!

Да би довели толике људе, што знају!...

— Да доведеш? Од куд си ти? Ама, знаш ли ти с ким имаш посла?...

— С ким имам посла! Та ја сам те већ и тукао, па се не хвалим, а ти још питаш, с ким имам посла!

(Наставиће се)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Од једног општинског писара добили смо једно овакво питање.

Свима житељима ове општине, и који су променили и који нису променили обим свога земљишта по распореду бр. 6, пореско одељење наплаћује сваке 3-ће године по 0-30 пд. таксе у маркама, за пореске пријаве, па ма он имао и на десет места уписано земљиште у распореду бр. 6. и поп. Књизи „Б.“ наплаћује за сваку пријавну листу по 0-30 пд.

Овај писар пита нас: да ли је правилна ова радња пореског одељења или не; па ако је правилна, онда на основу ког је законског прописа правилна, а ако је неправилна, онда на основу ког је законског прописа неправилна?

На ово питање ми му одговарамо да је поменута радња пореског одељења сасвим правилна и умесна, јер се иста оснива на прописима члана 78, 79 и 85 закона о непосредном порезу.

* * *

Један, опет, писар питао нас је: по ком праву пореска одељења наплаћују од општине по 32 динара годишње за порески материјал,

у који спадају Распореди Пореза и т. д. а по ком опет праву по 4 дин. за *Порески Дневник*?

Распитали смо се на надлежном месту и добили смо овај одговор на постављена питања:

За порески материјал наплаћује се од општина по 32 динара годишње по распису Господина Министра Финансија од 17. марта 1901 године ПрБр. 8.120, а за сваки поручени Порески дневник по 4 динара засебно, јер толика му је цена у Државној Штампарии.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Светислав — Љубомир Петровић, звани „Љупче Параћинац“, **Драгољуб Милојевић**, звани „Јагодинче“ и **Бока Николић — Петровић**, сви коцкари и бив. осуђеници управе пожаревачког казненог завода, побегли су са осуде 1 тек. мес. пре подне.

Светислав је родом из Пожаревца али стално живи у Параћину, има 28 год., омален је, плав, у оделу је сукненом. Јуна месеца прошле год. осуђен је на 3 год. затвора због крађе новца коју је, у друштву са „Јагодинчетом“, извршио на перону оvd. железн. станице Урошу Јовановићу, тежаку из Парцана, а у суми од 610 динара. Пре ове осуде био је још два пута осуђиван: једном на 1 год. затвора због покушаја убиства, а други пут на 12 год. робије због разбојништва.

„Јагодинче“ је родом из Јагодине, има 23 год. малога је стаса, сувоњав, примањаст, у оделу сукненом. Последњи пут осуђен је на 4 год. затвора, а пре ове осуде још је три пута судски осуђиван „Јагодинче“ важи за данас као један од најдрскијих и најважнијих лопова и кесароша. Слика његова, као и друга му Светислава, давно се налази у албуму управе града Београда, а њихова имена позната су сваком старијем жандарму у Београду.

Ну, да би их и власти у унутрашњости могле лако познати, па тада, разуме се, и ухватити, ми им износимо слике у данашњем броју и по-

зивамо, како власти тако и приватне, да на њих обрате најстрожу пажњу.

Ђорђе, чију слику немамо, јер никад није био у затвору управе града Београда, родом је из Смедерева, има 38 год., средњег је стаса,

косе црне, очију малих и упалих, образа дугих, бркова малих, прих. Осуђен је био на 5 год. затвора због крађе. Акт управе града Београда бр. 3221.

Ђокидар — Бошко Миовић, бив. приправник оvd. војног оркестра, осумњичен је по делу извршене крађе накита Кости С. Јовановићу оvd. шпекуланту. С тога га кварт палидулски тражи актом бр. 873. ради стављања под кривичну истрагу и у притвор. Он је родом из Ниша, има му 20 год., висок, у опште плав, наусница нема. Нађеног треба спровести Управи града Београда с позивом на Бр. 3075.

ТРАЖИ СЕ

Стеван, син Живке и Стевана Јовановића, раденика на оvd. железничкој станици, отишао је од своје куће и до данас се није о њему ништа дознао. Стевану има 15 год., раста средњег, примањаст, сувоњав; од одела има: капут плавичаст и црне панталоне од материје, на ногама цокуле а на глави шубару. Нађеног треба предати његовим родитељима у Вишеградској улици бр. 9.

Матија Пихлер, аустро-угарски војни бегунац, оптужује се да је пре бегства из војске извршио више крађа ствари, зашта га мађарски домобрански окр. суд тражи. Он има: косу кестењаве боје, очи плаве, обрве браон, нос и уста правилна, лице широко, висок је 1.60 см., слабог је састава, говори и пише немачки и словенски. Нађеног треба спровести Управи гр. Београда с позивом на Бр. 2.126.

Ставру Маринковића, коритару из Бериља ср. добричког окр. топличког, који је још прошле године напустио своју кућу, па побегао са својом кумом Агном у намери проводења блудног живота, тражи нач. окр. топличког актом бр. 353. Ставру има 30 год., стаса високог, примањаст, бркова малих црних, косе црне; од одела има панталоне и копоран од сукна, шајкачу и опанке са кајишима. Агна има 40 год. стаса високог у лицу плава, на једној руци састављена су јој два прста са дланом, а десно јој је уво изго-

рено. На себи има антерију нову, плаву сукњу сељачку, плаву шамију и опанке. Ставру је за собом оставио жену и двоје нејаке деце без икаквог издржавања. Нађеног Ставру и Агну треба спровести нач. окр. топличког или Управи града Београда с позивом на бр. 2214.

Мирка Обрадовића, бив. одговорног уредника „Раденичког Листа“, који је пресудама апелационог суда осуђен на 60 дана затвора и да плати 114 дин. таксе за штампарске кривиче, тражи кварт палидулски актом бр. 778 да над њим изврши поменуће пресуде. Нађеног треба спровести Управи града Београда с позивом на бр. 3044.

Петра Рајевића, скитницу, који је осуђиван због паљевине, на робију, тражи нач. окр. рачанског актом бр. 707, пошто је окривљен за дело преваре. Он има 45 год. повисок, сувоњав, смеђ, у сељачком оделу. Нађеног треба спровести нач. ср. рачанског или Управи града Београда с позивом на бр. 2974.

Михајла Тимотића, лађарског раденика, који је 24. ов. м. побегао са лађе дрварипе „Сент Јанош“ и том приликом украо један капут са прелуком, једне чизме, четири кошуље два пешкира и једне чарапе, све у вредности 30 дин., тражи кварт савамаљски. Он је родом из Ваљева, има му 20 година, раста је високог, примањаст има младеж на лицу, говори кроз нос. Нађеног треба спровести Управи града Београда с позивом на бр. 2607.

Јанка Тошића тежака из Понда окр. Тимочког, који је за оцеубиство стављен под суд и у притвор са оковом још 1895 год., тражи књажевачки првостепени суд. Јанко је одмах по извршеном злочину побегао и до сада се није могао пронаћи. Он има 30 год., раста средњег, косе плаве, очију плавокућкастих уста умерених, носа правилног, особених знакова нема. Нађеног треба спровести стражарно књажевачком првостепеном суду или Управи града Београда с позивом на бр. 2673.

Лазара Стокића оvd. слугу, који је 21. ов. м. побегао од своје газдарице Госнове Стевановић оvd. са станом у улици Поп-Лукиној пошто јој је однео из ормана 6 чаршава и још неке ствари, тражи кварт савамаљски актом бр. 538. Лазар има 40 год. раста је омаленог, у опште смеђ, пун; од одела има капут и панталоне пепељаве боје, на глави шубару, а на ногама цинеле. Нађеног треба спровести Управи града Београда с позивом на Бр. 2244.

Ранка Поповића пекарског продавца, који је извршио опасну крађу бакра на оvd. пристаништу, тражи кварт теразиски актом бр. 720., ради стављања под кривичну истрагу и у притвор. Он је у 18 год. Нађеног треба спровести Управи града Београда с позивом на бр. 2316.

Крађа. Поћу између 22. и 23. ов. м. непознато лице обио је собу на тавану г. Лазе Првуловића оvd. пензионера у босанској улици бр. 84. и из исте му украдо, колико се до сада сазнало: двоје половне панталоне и нешто од белог рубља (кошуље, гаће, чаршава, и навлаке за јастуке). Извршиоца ове крађе тражи кварт теразиски актом бр. 723. Ко шта буде сазнао по овој крађи, као и о крађивцу нека извести Управу града Београда с позивом на бр. 2315.

Садржај: I. Службени део. — II. Стручни и научни део: 1) Неколико напомена, о организацији општин. власти с обзиром на начело самоуправе; 2) Каташтво и обијање. 3) Просјаштво — III. Поучно-забавни део: 1) Потказивачи. 2) Записници из мртвог дома. — IV. Поуке и обавештења. — V. Службене објаве: Потере. — Тражи се.